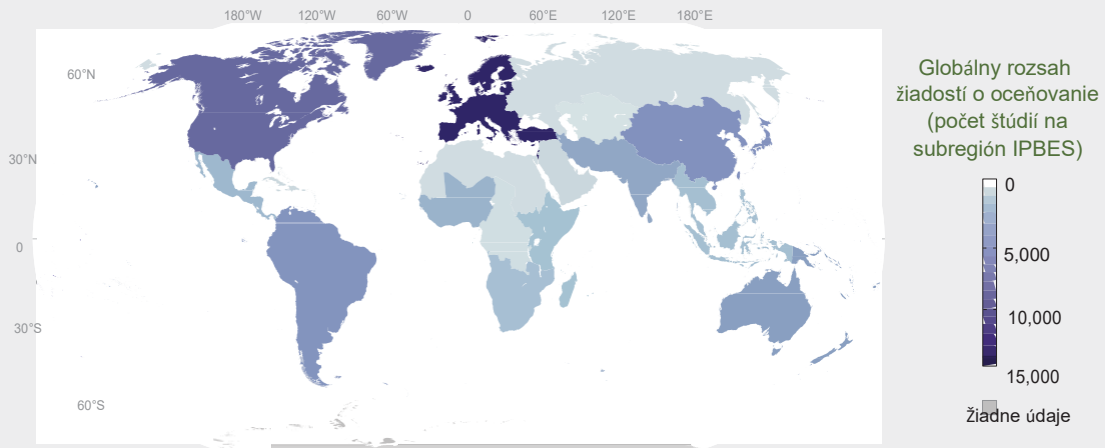

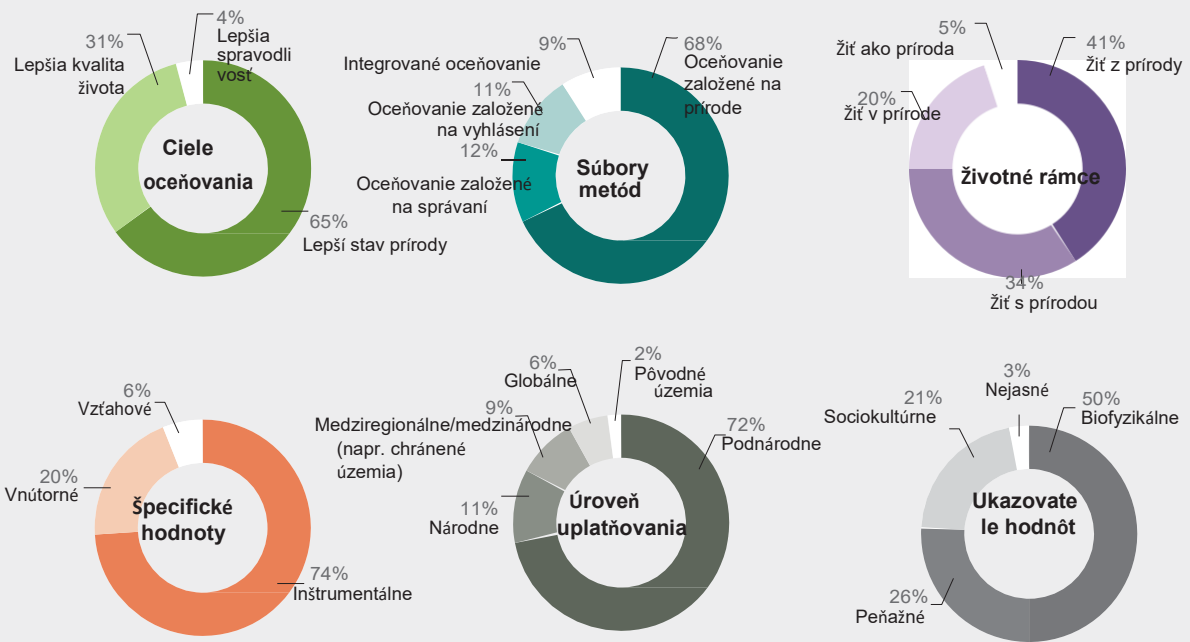
Základné oddiely SPM
 Témy základných oddielov
 Hlavné základné posolstvá SPM

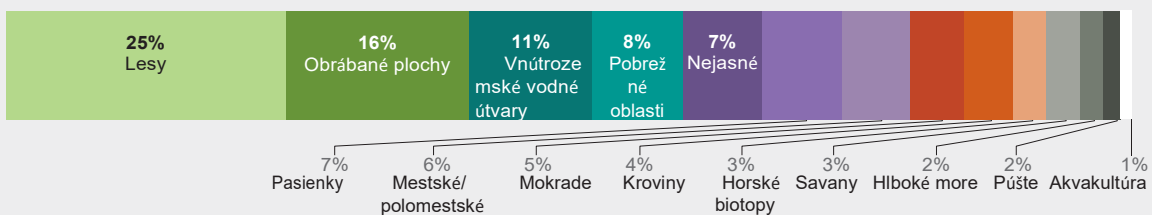
A Globálne rozloženie štúdií oceňovania.

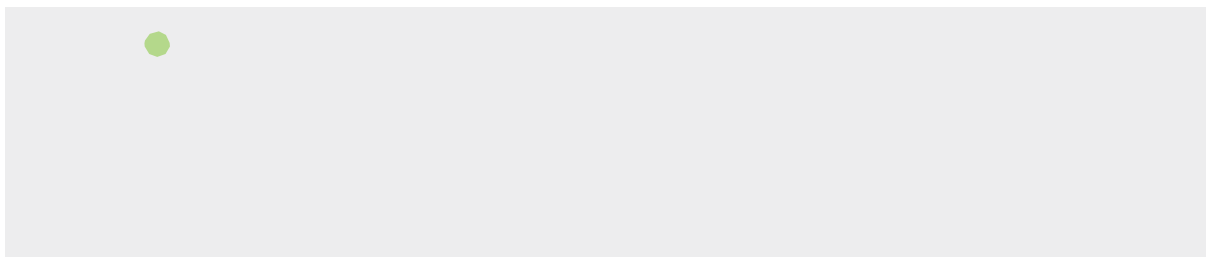
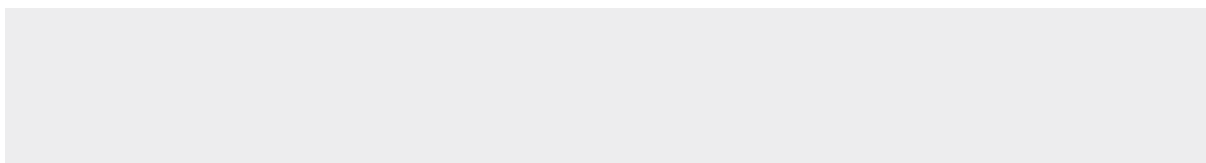

B Charakterizácia štúdií o oceňovaní prírody.

C Biotopy, v ktorých sa použilo oceňovanie.

SÚBORY METÓD OCEŇOVANIA					Aspekty oceňovania pôvodnými obyvateľmi a miestnymi komunitami
Oceňovanie založené na prírode	Oceňovanie založené na vyhlásení správaní	Oceňovanie založené na prírode, s prírodou, prírodou alebo prínosy prírody pre ľudí	Integrované oceňovanie		
Čo sa hodnotí? Aký je zdroj informácií?	Príroda, fyzické alebo ekologické zložky prírody a prínosy prírody pre ľudí	Čo ľudia hovoria alebo vyjadrujú pri otázke o dôležitosti prírody a jej prínosoch pre ľudí	Čo ľudia robia v prírode, pre prírodu, s prírodou, prírodou alebo prínosy prírody pre ľudí	Rôzne výstupy z jednej alebo viacerých metód na podporu rozhodovania	Pôvodní obyvatelia a miestne komunity merajú prírodu a jej vzájomnú závislosť s ľuďmi aj zbieraním informácií od predkov, budúcich generácií, neľudských bytostí, kozmu a duchovného sveta.
Príklady metód a prístupov	Inventarizácia biodiverzity, mapovanie ekosystémových služieb, Delphi metóda, participatívne mapovanie ekologických hodnôt	Skupinové diskusie, Q-metodológia, podmienené oceňovanie, experimenty s výberom, deliberatívne metódy	Účastnícke pozorovanie, metóda cestovných nákladov, metódy založené na nákladoch, hedonické oceňovanie, závislosť od živobytia, analýza fotosérií	Oceňovanie ekosystémových služieb, analýza nákladov a prínosov, multikritériálna rozhodovacia analýza, integrované modelovanie, tvorba scenárov, deliberatívne rozhodovacie metódy	Zhromažďovanie informácií prostredníctvom územných hliadok, monitorovania prírodných zdrojov alebo komunálnych zhromaždení môže zahŕňať rituály a obrady vykonávané špecializovanými tradičnými odborníkmi.
Ako sa generujú informácie o hodnotách?	Priame meranie prírody, diaľkový prieskum Zeme, poradenstvo s odborníkmi Konzultácia s používateľmi/odborníkmi/miestnymi komunitami ako vlastníkmi pozemkov	Kladenie otázok ľuďom (rozhovory, prieskumy), aktivity s ľuďmi (napr. diskusie, hry, umenie), analyzovanie príbehov (napr. príspevky na Twitteri)	Pozorovanie ľudí, hodnotenie záznamov o správaní ľudí (napr. návštevy parku, nákupy domov), hodnotenie záznamov o politických rozhodnutiach, hodnotenie (ne)trhových výmen	Syntetizácia, porovnávanie, zvažovanie, konsolidácia alebo agregácia viacerých hodnôt pre rozhodovanie alebo podporu rozhodovania	Oceňovanie je často kolektívny proces, ktorý považuje všetkých členov komunity (vrátane detí alebo tých, ktorí nie sú viditeľne prítomní) za legitímne zdroje informácií.
Vyvodené „špecifické hodnoty“ a príklady ukazovateľov hodnôt	Najmä vnútorné a inštrumentálne hodnoty Počty druhov, uložený uhlík, ekologické ukazovatele zdravia	Inštrumentálne, vnútorné a vzťahové hodnoty Subjektívne ukazovatele blahobytu, naratívny vzťahov medzi človekom a prírodou, ochota prijať kompenzáciu za vyňatie pôdy z produkcie, ochota platiť za prístup k prírode	Prevažne inštrumentálne hodnoty Strávený čas, podiel na príjme domácnosti, prevalencia chorôb, cena za hektár pôdy, využívanie pôvodných rastlín	Inštrumentálne, vnútorné a vzťahové hodnoty Sila podpory alebo námietok voči možnostiam politiky, prospech alebo strata z projektov pôvodných rastlín	Pochopenie bohatstva a hĺbky prístupov pôvodných obyvateľov a miestnych komunít k oceňovaniu znamená dekonštrukciu disciplinárnych definícií metód a konceptov, ako sú „dôkazy“, a uznanie, že integrácia znalostných systémov nie je vždy možná, žiaduca alebo potrebná.
Typ začlenenia zainteresovaných strán	Existujú inkluzívne metódy (napr. komunitné monitorovanie biodiverzity), ale väčšina metód nezahŕňa zainteresované strany	Všetky metódy do určitej miery zahŕňajú zainteresované strany (napr. prieskumy) a zahrnutie je často neoddeliteľnou súčasťou metodiky (napr. deliberatívne oceňovanie).	Väčšina metód má obmedzené alebo žiadne zahrnutie zainteresovaných strán (napr. analýza trhových účtov), ale zahŕňa pozorovania rôznych zainteresovaných strán	Niektoré metódy môžu byť neinkluzívne (napr. analýza rozhodovania na základe viacerých kritérií), ale často je zahrnutie kľúčové pre aspekt podpory rozhodovania (napr. tvorba participatívneho scenára)	

	Aspekty oceňovania pôvodnými obyvateľmi a			
Príklady tyických "produktov" oceňovania	Indexy biodiverzity, mapy prioritných oblastí pre politiku/riadenie Lepšie pochopenie dôležitosti zložiek prírody	Hodnotený význam prínosov prírody pre ľudí Peňažná hodnota na ochranu území s významom pre biodiverzitu Vysvetlenia, prečo si ľudia cenia prírodu	Hodnotený význam prírody a jej prínosov pre ľudí Dodatočné náklady v dôsledku degradácie (napr. zmeny času na zber palivového dreva) Vysvetlenia, ako si ľudia cenia prírodu	Hodnotené možnosti politiky Hodnotenie sociálno-ekonomických a environmentálnych vplyvov možností politiky Lepšie pochopenie konfliktov a spoločných hodnôt prírody
Obmedzenia	Vplyv na ľudí je predpokladaný, ale nie je hodnotený Závislosť od prírody nehodnotia tí, ktorí priamo žijú z prírody, žijú ako príroda a žijú s prírodou	Potenciálna veľká variabilita v spoľahlivosti vyhlásení (t. j. odpovedajú ľudia pravdivo?) Nerovnosť moci môže znížiť platnosť skupinových (napr. deliberatívnych) Reprezentatívnosť pri výbere respondentov skresľuje výsledky	Je potrebné koncepčné a empirické pochopenie vzťahov medzi správaním, prírodou a jej prínosom k blahobytu Nie je možné odhaliť hlbkové pochopenie motivácií správania	Agregácia hodnôt medzi skupinami ľudí môže znížiť zastúpenie hodnôt, kombinovanie viacerých typov hodnôt vytvára obavy z neporovnateľnosti

2

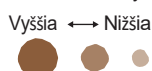

Vyváženie relevantnosti, spoľahlivosti a zdrojov

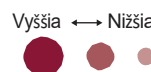
Možnosť získať hodnoty v rôznych kontextoch

Spoľahlivosť metódy

Dostupnosť a jednoduchosť používania

✓ Dobre zavedené
 ~ Zavedené, ale neúplné

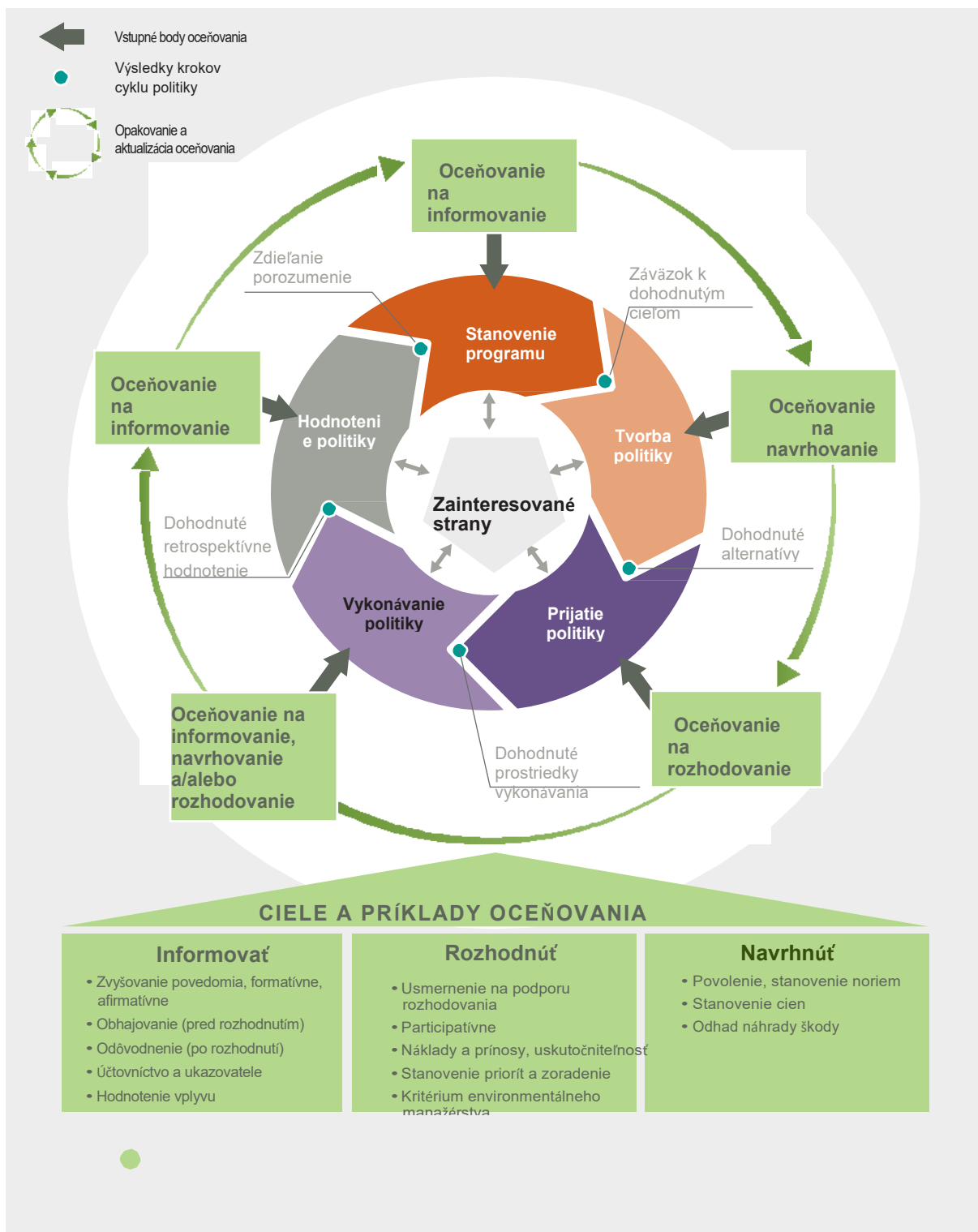
A Metódy oceňovania.

Príklady metód oceňovania	Relevantnosť Schopnosť získať rozmanité hodnoty vo viacerých sociálno-ekologických kontextoch		Spoľahlivosť Schopnosť zabezpečiť spoľahlivé (presné a platné) a spravodlivé zastúpenie zainteresovaných strán		Zdroje Dostupnosť a jednoduchosť používania		Úroveň spoľahlivosti		
	Rozmanité hodnoty	Rozmanité kontexty	Spoľahlivosť	Zastúpenie	Jednoduchosť vykonávania	Jednoduchosť prevádzky			
Oceňovanie založené na prírode	Mapovanie ekosystémových služieb	●●	●	●	●	●●	✓		
	Mapovanie biodiverzity	●	●	●	●	●	●	✓	
Oceňovanie založené na vyhlásení	Uvedené preferencie	●	●●	●	●	●	●	✓	
	Metóda Q	●	●	●	●	●	●	~	
Oceňovanie založené na správaní	Zistené preferencie	●	●	●●	●	●	●●	✓	
	Živobytné assessment	●	●	●	●	●●	●	●	✓
Integrované oceňovanie	Integrované modelovanie	●	●	●	●	●	●	~	
	Participatívne mapovanie	●●	●●	●	●●	●●	●	●	✓
Nástroje rozhodovania a založené na integrácii hodnôt	Analýza nákladov a prínosov	●	●●	●	●	●	●	●	✓
	Hodnotenie rozhodovania podľa viacerých kritérií	●●	●●	●	●	●	●	●	✓
	Metódy deliberatívnej integrácie	●●	●	●	●●	●	●	●	~
Metódy, ktoré nevyvolávajú informácie o hodnotách	Prenos prínosov	●	●	●	●	●●	●●	~	

Príklady metód oceňovania	Relevantnosť		Spoľahlivosť		Ekonomika ekosystémov a biodiverzity (TEEB)		
	Schopnosť získať rozmanité hodnoty vo viacerých sociálno-ekologických kontextoch		Schopnosť zabezpečiť spoľahlivé (presné a platné) a spravodlivé zastúpenie zainteresovaných strán		Systém environmentálno-ekonomického účtovníctva – ekosystémové účtovníctvo (SEEA – EA) OSN		
	Rozmanité hodnoty	Rozmanité kontexty	Spoľahlivosť	Zastúpenie	Prístupy inkluzívneho/komplexného bohatstva		
				Jednoduchosť vykonávania	Jednoduchosť prevádzky		
Príklady oceňovania pôvodnými obyvateľmi a miestnymi komunitami	Monitorovanie zdravotného stavu lesov (vychádzky do lesov, hliadkovanie na území)	Schopní jednotlivci (t. j. ľudské zdroje na vykonávanie validácie) sú poverení (t. j. zabezpečenie robustnosti) posúdením obnovy lesa pomocou komunitne akceptovaných ukazovateľov relevantných pre viacnásobné využitie komunitou (t. j. zastúpenie a rozmanité hodnoty).					✓
	Komunitné zhromaždenia na diskusie	Stretnutia komunity s cieľom zhromaždiť názory všetkých členov (vrátane názorov žien a detí) o prírode (t. j. zastúpenie/spoľahlivosť, relevantnosť) a spoločne interpretovať názory a uvažovať o tom, ako napredovať (t. j. schopnosť vykonávať oceňovanie). Členovia komunity majú dôveru hovoriť na základe svojich poznatkov a prežitých skúseností (t. j. spoľahlivosť).					✓

Ekonomické prístupy k oceňovaniu na začlenenie hodnôt prírody do tvorby politiky.

Ekonomické prístupy na začlenenie hodnôt do ekonomických rozhodnutí	Relevantnosť		Spoľahlivosť		Zdroje		Úroveň spoľahlivosti
	Schopnosť získať rozmanité hodnoty vo viacerých sociálno-ekologických kontextoch		Schopnosť zabezpečiť spoľahlivé (presné a platné) a spravodlivé zastúpenie zainteresovaných strán		Dostupnosť a jednoduchosť používania		
	Rozmanité hodnoty	Rozmanité kontexty	Spoľahlivosť	Zastúpenie	Jednoduchosť vykonávania	Jednoduchosť prevádzky	

Box SPM 3

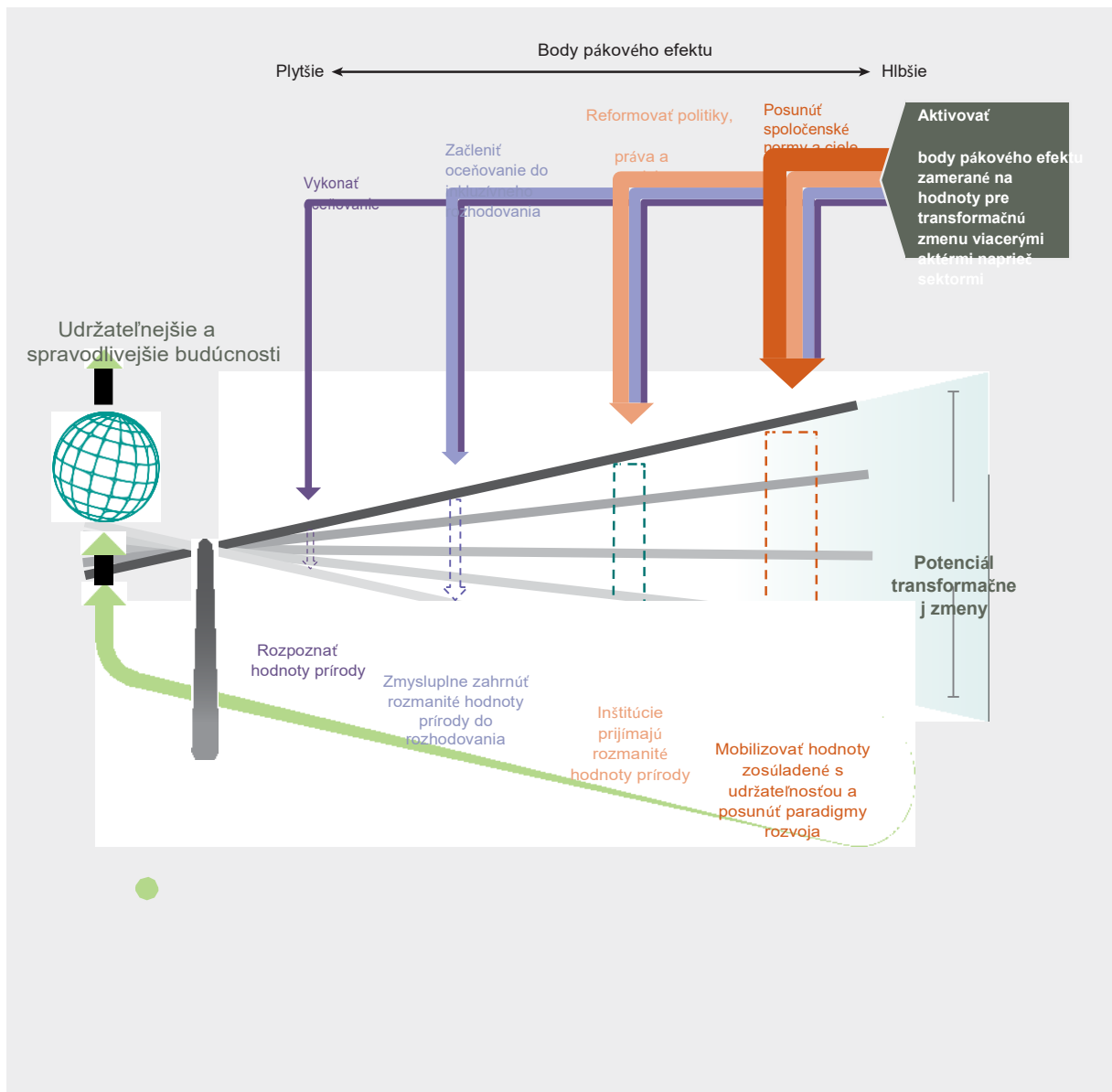

Table SPM 3

Ilustratívne politické nástroje	POTENCIÁL TRANSFORMAČNEJ ZMENY						Relevantné škály rozhodovania	Kľúčové zainteresované strany, ktoré majú konať
	Zastúpenie rozmanitých hodnôt	Riešenie priamych a nepriamych hnacích faktorov	Stimulovanie inštitucionálnej zmeny	Posilnenie kapacít	Zabezpečenie integrácie a adaptácie			
Režimy spoločného riadenia	●	●	●	●	●	🚩 📍	Používatelia zdrojov Mimovládne organizácie Vlády	
Odstránenie škodlivých dotácií	●	●	●	●	●	🌐 🚩 📍	Vlády Medzivládne organizácie	
Platby za ekosystémové služby	●	●	●	●	●	🌐 🚩 📍	Vlády Mimovládne organizácie Obchodné subjekty	
Ďalšie účinné opatrenia na ochranu podľa oblasti	●	●	●	●	●	🚩 📍	Pôvodní obyvatelia a miestne komunity Darcovia Vlády Medzivládne organizácie	
Práva prírody	●	●	●	●	●	🚩 📍	Vlády	
Systemy certifikácie	●	●	●	●	●	🌐 🚩 📍	Obchodné subjekty Vlády Medzivládne organizácie	
	●	●	●	●	●	🚩	Medzivládne organizácie Vlády Obchodné subjekty	
	●	●	●	●	●	🚩 📍	Vlády Medzivládne organizácie Mimovládne organizácie	
	●	●	●	●	●	🚩 📍	Vlády Obchodné subjekty	
	●	●	●	●	●	🌐	Vlády Medzivládne organizácie Obchodné subjekty	

Viac transformačné ↔ Menej transformačné

 Medzinárodné

 Národné

 Podnárodné/miestne

Najnaliehavajšie problémy	Potenciálne riešenia
Konceptualizácia rozmanitých hodnôt prírody	Dokumentovať rozmanité hodnoty prírody pre rôzne sociodemografické skupiny, sociálno-ekologické kontexty, priestorové a časové úrovne a znalostné systémy
Výber metód oceňovania na podporu rozhodovania	Navrhovať procesy oceňovania tak, aby vyhovovali rozhodnutiam, ktoré vedú ku konkrétnym výsledkom
Porozumenie významu pojmov „hodnota“ a „oceňovanie“ pre pôvodných obyvateľov a miestne komunity	Zviditeľniť hodnoty pôvodných obyvateľov a miestnych komunit podľa ich chápania
Zabezpečenie využívania výsledkov oceňovania pri rozhodovaní	Dokumentovať využívanie oceňovania pri rozhodnutiach, prekážky využívania a faktory umožňujúce využívanie a výsledky odvodené z využívania
Navrhovanie a využívanie politických nástrojov, ktoré zohľadňujú rozmanité hodnoty prírody	Dokumentovať politické nástroje podľa osvedčených postupov a ich potenciál transformačnej zmeny
Zohľadňovanie hodnôt a oceňovania ako bodov pákového efektu na transformačnú zmenu	Posúdiť, ako môžu inštitúcie lepšie prijať rozmanité hodnoty prírody a ako možno ďalej mobilizovať hodnoty zosúladené s udržateľnosťou
Pochopenie úlohy hodnôt pri plánovaní a vývoji budúcich scenárov	Dokumentovať, aké úlohy zohrávajú hodnoty prírody v budúcich scenároch a úlohu hodnôt zosúladených s udržateľnosťou pri formovaní ciest k udržateľnosti
Zohľadnenie perspektív spravodlivosti pri oceňovaní	Analyzovať úlohu moci pri vyjadrovaní hodnôt a ako sú aspekty spravodlivosti ovplyvnené oceňovaním

Table SPM 6

Body opatrení zamerané na hodnoty							
Začleniť rozmanité hodnoty do rozhodovania	Podporovať začlenenie rozmanitých hodnôt do národných stratégií biodiverzity	Vykonávať politiky, ktoré formulujú rozmanité hodnoty	Vyvíjať záruky zamerané na hodnoty	Riešiť nedostatky v poznatkoch	Mobilizovať hodnoty zosúladené s udržateľnosťou	Uplatňovať normy pre zodpovednosť podnikov založenú na hodnotách	Informovať o rozmanitých hodnotách prírody
Podporovať súdržnosť politík medzi sektormi na základe hodnôt zosúladených s udržateľnosťou	Zosúladiť politiku s rozmanitosťou hodnôt	Zaviesť koordinačné mechanizmy medzi sektormi na základe spoločných hodnôt	Podporovať iniciatívy na zviditeľnenie rozmanitých hodnôt	Zabezpečiť pokrok v interdisciplinárnom a transdisciplinárnom výskume hodnôt	Obhajovať uznanie a rešpektovanie rozmanitých hodnôt	Zapojiť sa do medzisektorového dialógu s cieľom vybudovať spoločné hodnoty	Vyzdvihnúť príbehy úspešného zosúladenia hodnôt
Zabezpečiť zastúpenie hodnôt zainteresovaných strán	Vypracovať normy pre inkluzívnu účasť na rozhodnutiach	Podporovať tvorbu participatívnej politiky	Podporovať využívanie oceňovania v politických rozhodnutiach	Posúdiť zastúpenie pri oceňovaní a výsledkoch	Podporovať rešpekt k marginalizovaným svetovým názorom a hodnotám	Prijať postupy inkluzívnej účasti	Podporovať verejné diskusie o rozmanitých hodnotách prírody
Umožniť schopnosti na začlenenie rozmanitých hodnôt do rozhodovania	Riešiť prekážky (napr. pochopenie kompromisov) s cieľom rozvíjať schopnosti zainteresovaných strán	Umožnenie mechanizmov na využívanie pluralitného oceňovania v politike	Podporovať činnosti na rozvoj schopností zameraných na hodnoty prírody	Budovať výskumné programy na posilnenie transformačného o potenciálu bodov pákového efektu zameraných na hodnoty	Vytváranie kontaktov na podporu partnerského učenia	Podporovať rozvoj schopností na základe podnikových noriem udržateľnosti zameraných na hodnoty	Výškoliť odborníkov na komunikáciu (vrátane miestnych komunikátorov) o úlohe hodnôt prírody
Posilniť spoločné vzdelávanie medzi zainteresovanými stranami s cieľom rozvíjať spoločné hodnoty	Podporovať projekty, ktoré zahŕňajú medzisektorové plánovanie, zdôrazňovaním osvedčených postupov	Podporovať spoločné učenie sa naprieč úrovňami a sektormi	Dokumentovať osvedčené postupy spoločného učenia sa v skupinách aktérov	Podporovať výskum hodnôt zahŕňajúci rôzne znalostné systémy	Podporovať zvyšovanie povedomia medzi rovesníkmi	Podporovať spoločné učenie sa s dotknutými zainteresovanými stranami	Informovať o tvorbe spoločných hodnôt
Zvýšiť mobilizáciu zdrojov pre pluralitné oceňovanie a prijímanie politík	Podporovať medzinárodné záväzky týkajúce sa pluralitného oceňovania a využívania	Prideliť zdroje na budovanie schopností na podporu využívania oceňovania	Zabezpečiť, aby bolo financovanie projektov zameraných na riešenie kľúčových nedostatkov	Sústrediť zdroje na výskum pluralitného oceňovania	Podporovať hromadné financovanie na umožnenie širšej účasti na rozhodovaní	Umožniť pluralitné oceňovanie a jeho využívanie	Zdôrazniť nedostatky v dostupnosti zdrojov

